

ЗНАМЕННА ДАТА

В результаті соціалістичних перетворень Вінниччина напередодні війни мала добре розвинуту промисловість і механізоване сільське господарство. На початку 1941 року тут працювало чимало великих промислових підприємств, нараховувалося 87 МТС, 1970 колгоспів, 38 радгоспів.

Небувалого розвитку досягла соціалістична культура. В 1940—1941 учбовому році в області працювало близько 1600 шкіл, в яких навчалось майже 400 тисяч дітей.

В кількох вузах і 31 середньому спеціальному учбовому закладі навчалось близько 10 тисяч студентів. У Вінниці працювало близько 1200 клубів, 1300 бібліотек.

Партійна організація області, що налічувала близько 20 тисяч комуністів, очолювала трудящих у боротьбі за побудову соціалізму. В цій справі її першим і найактивнішим помічником була обласна комсомольська організація, в лавах якої перебувало в той час 102 тисячі членів ЛКСМУ. Мирну творчу працю радянських людей перервав віроломний напад фашистської Німеччини на Радянський Союз. Славні радянські воїни чинили агресору запеклий опір.

Вже в перші тижні війни Вінниччина опинилася під загрозю ворожого вторгнення. В цей суворий час Вінницький обласний комітет партії при допомозі ЦК КП(б)У вживає ряд невідкладних заходів для забезпечення переводу всієї роботи області на военний лад, для організації відсічі ворогові, підготовки сил для підпільної і партизанської боротьби.

Тисячі патріотів пішли на фронт добровольцями. В містах і районних центрах області для боротьби з ворожими десантниками та диверсантами були сформовані винищувальні батальйони. На підприємствах і в селах створюються групи їх сприяння, дружини для охорони важливих об'єктів. З наближенням фронту до території області партійні і радянські органи розгорнули евакуацію населення, підприємств, господарств колгоспів і радгоспів у східні райони країни.

А в кінці липня 1941 р. почалися чорні дні фашистської окупації для Вінниччини, яка тривала два роки і вісім місяців. Окупанти грабували підприєм-

ства, села, населення міст і сіл області. З особливою люттю знищували вони надбання радянської соціалістичної культури, намагаючись цим розчистити шлях для насадження людина-ненавистницької ідеології.

На території області, як і на інших тимчасово окупованих радянських землях, фашисти встановили режим кривавого терору. За найменшу підозру людей без суду і розслідування розстрілювали, висіляли в табори смерті та на каторжні роботи до Німеччини.

За час окупації гітлерівські кати розстріляли й замордували на Вінниччині близько 170 тисяч мирних жителів, 45970 військовополонених, а більше як 61 тисячу насильно вигнали на каторжні роботи.

Але трудящі Вінниччини не скорилися ворогові, не втратили віру в перемогу. Вже в 1941 р. підпільні партійні, антифашистські організації виникли в Вінниці, Теплику, Калинівському, Немирівському та Шаргородському районах.

Їх засновниками були мужні патріоти І. В. Бевз, С. С. Левенець, А. К. Микитенко. Вони за дорученням і на заклик партії першими розпочали підпільну і партизанську боротьбу.

На Вінниччині не було жодного міста, села, селища, де б ворог почував себе спокійно. Та розгортати боротьбу доводилося в надзвичайно тяжких умовах. Недалеко від Вінниці, біля с. Коло-Михайлівки фашисти спорудили ставку Гітлера. В зв'язку з цим місто і навколишні села були переповнені гестапівцями, каральними загонами поліції, шпигунами. Вони робили облави, але задумати підпілля ворогові не вдалося.

В 1942 р. підпільники в м. Вінниці, боротьбою яких керував єдиний центр, очолюваний І. В. Бевзом, спалили на м'ясокомбінаті склад, де було 100 тонн продовольства для німецької армії.

Перших відчутних ударів по комунікаціях ворога завдали загони, якими командували І. І. Калашник, А. Г. Кондратюк, Г. Г. Рибаченко. Тисячі фашистів знай-

шли собі смерть від куль народних месників Вінниччини. Під укіс пішло 265 військових зшелонів ворога, в повітря було знято 48 залізничних мостів та 321 містків на шосейних та ґрунтових дорогах.

У кінці грудня 1943 р. радянські війська почали звільнення Вінниччини. Але ворогові вдалося 12 січня 1944 р. зупинити наступ і перейти навіть в контрнаступ. Командування гітлерівських військ покладало великі надії на укріплення, що були заздалегідь споруджені вздовж берегів Південного Бугу. Але розрахунки ворога були марними.

Війська 2-го Українського фронту в середині березня 1944 р. вийшли на залізницю Жмеринка — Одеса, форсували р. Південний Буг в районі станції Гнівань. У цей же час з'єднання 1-го Українського фронту успішно просувалися у проскурівському напрямку, створюючи таким чином загрозу оточення для частини ворожих військ під Вінницею.

Після запеклих боїв 18 березня було визволено районний центр і важливий залізничний вузол Жмеринку, 19 березня — Могилів-Подільськ. Радянські війська вийшли на р. Дністер. Кілька днів точилися запеклі бої за Вінницю.

20 березня 1944 року війська 1-го Українського фронту під командуванням генерал-полковника Москаленка в результаті штурму і обхідного маневру оволоділи містом.

В. ЛІФАНОВ,
старший викладач,
В. РАДЧЕНКО,
студент VI курсу.

ФІЗИЧНА ОЛІМПІАДА

Досягнення фізики і техніки озброюють медицину новими приладами і апаратами, які дають можливість удосконалити існуючі або ввести в практику нові методи діагностики і лікування. З метою розширення кругозору по застосуванню фізики в медицині, поглиблення знань з цього предмета і розвитку наукового мислен-